

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 23/2022**

Het niet vermelden van de beschikbare middelen en termijnen van beroep bij de betekening, bij deurwaardersexploot, van een vonnis aan een rechtzoekende, schendt het recht op toegang tot de rechter

Het Hof van Beroep te Bergen stelt aan het Hof vragen over de grondwettigheid van artikel 43 van het Gerechtelijk Wetboek, in zoverre het niet oplegt dat het exploot van betekening van een vonnis, op straffe van nietigheid, melding maakt van de rechtsmiddelen, van de termijn waarbinnen dat rechtsmiddel of die rechtsmiddelen moeten worden ingesteld en van het rechtscollege dat bevoegd is om daarvan kennis te nemen.

Volgens het Hof moet de rechtzoekende aan wie een vonnis is betekend, voldoende worden geïnformeerd over de nadere regels inzake de beroepsmogelijkheden tegen dat vonnis om de daadwerkelijke uitoefening ervan te kunnen waarborgen. Het Hof besluit hieruit dat de in het geding zijnde bepaling, in zoverre zij geen dergelijke waarborg bevat, het recht op toegang tot de rechter schendt.

Het Hof handhaaft evenwel de gevolgen van de bepaling totdat de wetgever de vastgestelde ongrondwettigheid wegwerpt, en dat uiterlijk tot 31 december 2022.

1. Context van de zaak

Voor het Hof van Beroep te Bergen stelt een onderneming hoger beroep in tegen een vonnis in het kader van een geschil tussen haar en verschillende andere partijen. Het Hof van Beroep stelt vast dat het beroep laattijdig is ingesteld en derhalve onontvankelijk is. De betrokken onderneming voert evenwel aan dat de akte waarbij het vonnis aan haar is betekend, niet vermeldde dat de betekening de beroepstermijn deed ingaan, noch welke beroepstermijn gold en bij welk rechtscollege zij dat beroep moest instellen. Zij leidt hieruit af dat haar recht op een daadwerkelijk beroep geschonden was.

Op verzoek van de onderneming stelt het Hof van Beroep twee prejudiciële vragen aan het Hof over de grondwettigheid van artikel 43 van het Gerechtelijk Wetboek, dat regelt welke vermeldingen een exploot van betekening moet bevatten.

2. Onderzoek door het Hof

Aan het Hof wordt een vraag gesteld over de bestaanbaarheid van artikel 43 van het Gerechtelijk Wetboek met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet), in samenhang gelezen met het recht op toegang tot de rechter, zoals gewaarborgd bij artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) en door algemene rechtsbeginselen, in zoverre het niet oplegt dat het exploot van betekening

van een vonnis, op straffe van nietigheid, melding maakt van de rechtsmiddelen, van de termijn waarin dat rechtsmiddel of die rechtsmiddelen moeten worden ingesteld, alsook van de benaming en het adres van het rechtscollege dat bevoegd is om daarvan kennis te nemen (**eerste vraag**). Aan het Hof wordt tevens een vraag gesteld over het verschil in behandeling dat de in het geding zijnde bepaling invoert tussen, enerzijds, de rechtzoekende aan wie, in sommige aangelegenheden (sociale zekerheid en adoptie), **de griffie kennisgeeft** van een vonnis en ten aanzien van wie in de kennisgeving, op straffe van nietigheid, de rechtsmiddelen en de nadere regels daarvan worden vermeld (artikel 792 van het Gerechtelijk Wetboek) en, anderzijds, de rechtzoekende aan wie, volgens de gemeenrechtelijke manier waarop rechterlijke beslissingen worden meegedeeld, **een gerechtsdeurwaarder** een vonnis **betekent** en ten aanzien van wie het exploit van betekening geen enkele van die vermeldingen moet bevatten (**tweede vraag**). Het Hof onderzoekt beide vragen samen.

Het Hof herinnert eraan dat het recht op toegang tot de rechter kan worden onderworpen aan ontvankelijkheidsvoorwaarden, met name ten aanzien van het instellen van een rechtsmiddel binnen een bepaalde termijn. Die voorwaarden mogen evenwel niet ertoe leiden het recht dermate te beperken dat de essentie ervan wordt aangetast. Het Hof gaat na of de afwezigheid van vermeldingen betreffende de rechtsmiddelen, in de gemeenrechtelijke wijze van mededeling die de betekening vormt, de toegang tot de rechter van de betrokken rechtzoekenden niet op discriminerende wijze kan belemmeren.

Het Hof is van oordeel dat, **teneinde de daadwerkelijke uitoefening van de rechtsmiddelen** binnen de termijn die ingaat vanaf de betekening, **te kunnen waarborgen, de bestemming van de betekening in beginsel afdoende waarborgen moeten worden geboden om** op korte termijn en zonder buitengewone inspanningen **te kunnen kennisnemen** van de stukken die hem worden toegezonden, maar ook **van de nadere regels van beroep** tegen het vonnis dat hem is meegedeeld. Het is aldus niet alleen van belang dat de regels met betrekking tot de mogelijkheden inzake de rechtsmiddelen en de termijnen duidelijk worden gesteld, maar ook dat zij zo expliciet mogelijk aan de rechtzoekende ter kennis worden gebracht. Dat is het doel zelf van een betekening, namelijk de rechtzoekende inlichten. Die essentiële vereisten gelden ten aanzien van **iedere rechtzoekende**, ook de rechtzoekende aan wie een rechterlijke beslissing wordt betekend, dat de gemeenrechtelijke wijze van mededeling van de rechterlijke beslissingen vormt.

Het Hof besluit hieruit dat artikel 43 van het Gerechtelijk Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het EVRM en met de algemene beginselen inzake de toegang tot de rechter, schendt, **in zoverre het niet erin voorziet dat, bij de betekening van een vonnis, de rechtsmiddelen, de termijn** waarbinnen dat rechtsmiddel of die rechtsmiddelen moeten worden aangewend, **alsook** de benaming en het adres van **het rechtscollege dat bevoegd is** om daarvan kennis te nemen, **moeten worden vermeld**.

Teneinde de rechtszekerheid te vrijwaren ten aanzien van de gevolgen van de betekeningen die niet zouden voldoen aan die essentiële waarborgen, en de wetgever de tijd te laten die nodig is om de nadere regels inzake die informatie te bepalen, **handhaaft het Hof evenwel de gevolgen van de ongrondwettig verklaarde bepaling ten aanzien van de betekeningen die zijn of zullen worden uitgevoerd overeenkomstig die bepaling**, totdat de wetgever een bepaling aanneemt die waarborgt dat, bij de betekening van een vonnis de voormelde vermeldingen ter kennis worden gebracht van de rechtzoekende, en dit **uiterlijk tot 31 december 2022**.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)